Internet saytlari

25.www.tdpu.uz
26.www.pedagog.uz
27.www.ziyonet.uz
28.www.edu.uz

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT VILOYATI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”
O’quv ishlari bo’yicha prorektori
_____ I.Q.Xaydarov
“___” _____ 2019 yil

YORDAMCHI TARIX FANLARINING ISHCHI O‘QUV DASTURI

(I kurs uchun)

Bilim sohasi: 100 000 – Gumanitar soha
Ta’lim sohasi: 110 000 – Pedagogika
Ta’lim yo‘nalishi: 5110600- Tarix o‘qitish metodikasi

Umumiy o’quv soati: 140 soat

Mashg’ulot turi	Ajratilgan	Semestr I
1. Nazariy (ma’ruza)	34	34
2. Seminar	42	42
3. Laboratoriya mashg’ulot	-	-
4. Amaliy mashg’ulot	-	-
5. Mustaqil ta’lim	64	64
6. Kurs ishi	-	-
7. Jami auditoriyasoati	76	76
8. Jami umumiy o‘quvsoati	140	140

CHIRCHIQ – 2019

Fanning ishchi o‘quv dasturi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o’rta maxsus ta’lim vazirligi 201_ yil “_____” _____dagi ____ - sonli buyrug‘i bilan (buyruqning ___ - ilovasi) tasdiqlangan “Yordamchi tarix fanlari” dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o‘quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Ilmiy Kengashining 2019 yil “27” avgust dagi, 1 -sonli yig`ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

Abdurahmonova J.N. Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti, “Tarix” kafedrasi mudiri, t.f.n.

Kenjayeva N.S. Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti, “Tarix” kafedrasi o’qituvchisi

Taqrizchilar:

Biyqo’ziyev A.N. O`zMU Tarix fakulteti “Jahon tarixi” kafedrasi katta o’qituvchisi.

Nosirov O.N. Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti, “Tarix” kafedrasi dotsenti, t.f.n.

Fanning ishchi o‘quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Tarix va tillar fakulteti kengashining 2019 yil “26” avgust dagi 1 - sonli majlisida muhokamadan o’tkazilgan.

Tarix va tillar fakultet dekani: _____ **yu.f.n., dots. R.A.Ikramov**

Fanning ishchi o‘quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Tarix va tillar fakulteti “Tarix” kafedrasining 2019 yil “24” avgust dagi 1 - sonli majlisida ko’rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilingan.

“Tarix” kafedrasi mudiri: _____ **t.f.n., dots. J.N. Abduraxmanova**

7. Asosiy va qo’shimcha o’quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Rahmatullayeva O., Salomov J. Xronologiya. Metodik qo‘llanma. 2012.
2. Rahmatullayeva O., Salomov J.Numizmatika. Metodik qo‘llanma. 2012.
3. Rustamov M.T “Yordamchi tarix fanlari” Metrologiya(Maxsus kurs) - T., 1998.
4. Saidboboyev Z., Choriyev Sh. Maxsus tarixiy fanlar asoslari. T.,2015

Qo‘shimcha adabiyotlar

3. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 488 b.
4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2016. - 56 b.
5. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash- yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 48 b.
6. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy taxlil, qat’iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 104 b.
7. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.
8. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma’naviyat, 2008.
9. Bo‘riev O. Temuriylar davri yozma manbalarida Markaziy Osiyo. – T.: O‘zbekiston, 1997.
10. Бабаяров Г. Древнетюркские монеты Чачского оазиса (VI-VIII вв. н.э.). – Т.: Издателство Национальной библиотеки Узбекистана имени А.Навои, 2007.
11. Бельяков А.С. Нумизматика. Введение в специальние исторические дисциплины. - М., Издательство Московского университета, 1990.
12. Вспомогательные исторические дисциплины. Курс лекции. Сост. А.А.Бродников. - Новосибирск, 2012.
13. Давидович Е.А. Корпус золотых и серебряных монет Шейбанидов. XVI век. – М., 1992.
14. Eshov B. Qadimgi O‘rta Osiyo shaharlari tarixi. –T., 2006.
15. Иофе В.Г., Чориев З.У. Хронология ва метрология. – Т., 2003.
16. RahmonqulovaZ. Xronologiya. -T.: A.Navoiynomidagidavlatnashriyoti, 2006.
17. Rustamov M.T.Yordamchi tarix fanlari. Metrologiya(Maxsus kurs). - T., 1998.
18. To‘xtiyev I. Temur va temuriylar sulolasining tangalari. – T.: Fan, 1992.
19. To‘xtiyev I. Amir Temur va temuriylarning moliya-pul siyosati. NMIU, O‘zbekiston, 2006.
20. Нумизматика Центральной Азии. VII. Сборник статей. Под ред. акад. АН Республики Узбекистан Э.В.Ртвеладзе. – Т., 2004.
21. Пронштейн А. П., Кияшко В. Хронология. Под ред. В.Л. Янина. - М., 1981.
22. Федоров-Давидов Г.А. Монеты рассказывают. – М.: Педагогика, 1990.
23. Saidboboyev Z. Tarixiy geografiya. O‘quv darsligi. - T.: Noshir, 2010.
24. Кобрин В. Б., Леонтьева Г. А., Шорин П. А. Вспомогательные исторические дисциплины. Под ред. В. Г. Тюкавкина. - М.: Просвещение, 1984.

6. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018 yil 9 avgustdagi 19-2018-sonli "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi buyrug'I asosida amalga oshiriladi.

Talabalar bilimi quyidagi mezonlar asosida:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda - **5 (a'lo) baho;**

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **4 (yaxshi) baho;**

talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **3 (qoniqarli) baho;**

talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hammda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda - **2 (qoniqarsiz) baho** bilan baholanadi.

Baholashni 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o'tkazish

JADVALI

4 - jadval

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00-4,96	100	4,30-4,26	86	3,60-3,56	72
4,95-4,91	99	4,25-4,21	85	3,55-3,51	71
4,90-4,86	98	4,20-4,16	84	3,50-3,46	70
4,85-4,81	97	4,15-4,11	83	3,45-3,41	69
4,80-4,76	96	4,10-4,06	82	3,40-3,36	68
4,75-4,71	95	4,05-4,01	81	3,35-3,31	67
4,70-4,66	94	4,00-3,96	80	3,30-3,26	66
4,65-4,61	93	3,95-3-91	79	3,25-3,21	65
4,60-4,56	92	3,90-3,86	78	3,20-3,16	64
4,55-4,51	91	3,85-3,81	77	3,15-3,11	63
4,50-4,46	90	3,80-3,76	76	3,10-3,06	62
4,45-4,41	89	3,75-3,71	75	3,05-3,01	61
4,40-4,36	88	3,70-3,66	74	3,00	60
4,35-4,31	87	3,65-3,61	73	3,00 dan kam	60 an kam

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Ushbu dasturda "Yordamchi tarix fanlari" xususan xronologiya, numizmatika, paleografiya, tarixiy geografiya, metrologiya fanlarining nazariy asoslari bilan qurollantirishni nazarda tutadi. Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda Yordamchi tarix fanlari tadqiqot metodlari va ularni Tarix fanini rivojlantirishga mos bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdir. Fanning vazifasi – talabalarga Yordamchi tarix fanlari nazariyasi, Yordamchi tarix fanlari turlari va tuzilishi hamda Tarix darslarida ulardan foydalanishga o'rgatishdan iborat.

Yordamchi tarix fanlari xususan, xronologiya, numizmatika, paleografiya, tarixiy geografiya kabi alohida sohalarni o'rganadi. Bu sohalar tarix fanini yanada chuqurroq o'rganishga yordam beradi. Maktab, akademik litsey va kasb-hunar kollejlarining yo'nalishlariga qarab ulardan tarix fanini anglashga xizmat qiladi.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- yordamchi tarix fanlari strukturasi;
- yordamchi tarix fanlarining predmeti, maqsad va vazifalari;
- yordamchi tarix fanlarining rivojlanish bosqichlari;
- yordamchi tarix fanlarining tarix fanlari taraqqiyotidagi o'rni ***to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi;***
- yordamchi tarix fanlarining tadqiqot usullari;
- yordamchi tarix fanlari asosida tarixiy jarayonni tahlil qilish;
- yordamchi tarix fanlari materiallarini izohlay***bilishi va ulardan foydalana olishi;***
- yordamchi tarix fanlariga oid ma'lumotlar asosida tarix darslarini tashkil etish;
- yordamchi tarix fanlari materiallaridan amalda foydalanish - auditoriyada ulardan muhim va zarur ma'lumotlardan foydalana olish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

1-jadval

№	Ma'ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
	I semestr	
1.	Kirish. Yordamchi tarix fanlarining maqsad va vazifalari	2
2.	Xronologiyaning fan sifatida shakllanishi va taraqqiyoti. Vaqtning dastlabki o'lchov birliklari	2
3.	Kalendar va ularning turlari. Sharq mamlakatlari kalendarlari	2
4.	Qadimgi Rim, Gretsiya, kalendarlari. Yuliy Sezarning kalendar islohati.	2
5.	O'rta Osiyoda qo'llanilgan kalendarlar.Hijriy yil hisobi	2
6.	Grigoriy kalendari, zamonaviy kalendarlar	2
7.	Numizmatika. Qadimgi Yunoniston va Rim tangalari	2
8.	Qadimgi davr O'zbekiston tangalari	2
9.	O'rta asrlar O'zbekistontangalari	2
10.	Buxoro amirligi, Xiva va Qo'qon xonliklaritangalari	2
11.	Paleografiya. Yozuvlarning paydo bo'lishi.	2
12.	O'rta Osiyodagi qadimgi yozuvlar.	2
13.	Markaziy Osiyodaarab grafikasining tarqalishi	2
14.	Yozuv quroli va materiallari.	2
15.	O'rta Osiyoda yaratilgan turkiy qo'lyozmalar	2
16.	Tarixiy metrologiya vazifalari, rivojlanishi. Qadimgi Sharq davlatlari o'lchov birliklari	2
17.	Yevropa va O'rta Osiyoda qo'llaniladigan o'lchov birliklari	2
	Jami	**34 soat**

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

3. Seminar mashg'ulotlari

2-jadval

№	Seminar mashg'ulotlari mavzulari	Dars soatlari hajmi
	I semestr	
1.	Xronologiyaning fan sifatida shakllanishi va taraqqiyoti. Vaqtning dastlabki o'lchov birliklari.	2
2.	Kalendar va ularning turlari. Sharq mamlakatlari kalendarlari.	2
3.	Qadimgi Rim, Gretsiya kalendarlari. Yuliy Sezarning kalendar islohoti.	4
4.	O'rta Osiyoda qo'llanilgan kalendarlar.Hijriy yil hisobi.	2
5.	Grigoriy kalendari, zamonaviy kalendarlar.	2
6.	Numizmatika. Qadimgi Yunoniston va Rim tangalari.	4
7.	Qadimgi davr O'zbekiston tangalari.	2
8.	O'rta asrlar O'zbekistontangalari.	2
9.	Buxoro amirligi, Xiva va Qo'qon xonliklaritangalari.	4
10.	Paleografiya. Yozuvlarning paydo bo'lishi.	2
11.	O'rta Osiyodagi qadimgi yozuvlar.	2
12.	Markaziy Osiyoda arab grafikasining tarqalishi.Sharq qo'lyozmalarining paleografik xususiyatlari.	2
13.	O'zbek yozuvida o'tkazilgan islohotlar.	2
14.	Yozuv quroli va materiallari.	2
15.	O'rta Osiyoda yaratilgan turkiy qo'lyozmalar.	2
16.	Tarixiy metrologiya vazifalari, rivojlanishi.	2
17.	Qadimgi Sharq davlatlari o'lchov birliklari.	2
18.	Yevropa va O'rta Osiyoda qo'llaniladigan o'lchov birliklari .	2
	Jami	**42 soat**

Seminar mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriya har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyalari ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonildan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

4. Mustaqil ta'lim

3-jadval

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
	I semestr	
1.	O'rta Osiyo olimlarining xronologiya rivojlanishiga qo'shgan hissasi	4
2.	Yozuv qurollari va ashyosi	4
3.	Toponimlarning tasnifi va ularning bo'linishi	4
4.	Toponimika va tarix.	4
5.	Jahonning yirik epigrafik yodgorligi	4
6.	Qadimgi Sharq davlatlarida qo'llanilgan o'lchov birliklari.	4
7.	Yevropa va O'rta Osiyoda qo'llanilgan o'lchov birliklari.	4
8.	Insoniyat tarixidagi yozuv turlari. Qadimiy yozuvlar haqida umumiy ma'lumot va uning turlari.	4
9.	Amir Temur va temuriylar davri tangalari	4
10.	Maxfiy yozuv (kriptografiya)	4
11.	O'rta Osiyo olimlarining kartografik tadqiqotlari	4
12.	Diplomatik hujjatlar tarixi	4
13.	Geraldikaning tarixiy fanlarni o'rganishdagi amaliy ahamiyati	4
14.	Sfragistika – yordamchi tarixiy fan sifatida	4
15.	Tarixiy metrologiya. Tarixiy metrologiya fani rivoji	4
16.	Qadimgi Sharq va Yevropadagi o'lchov birliklari	4
	Jami	**64 soat**

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilinadi.

5. O'quv rejada fan boyicha kurs ishi belgilanmagan.